

Det kongelige kulturdepartement

Dato: 31.08.2016

OM KUNSTENS OG KULTURENS KRAFT I HVERDAGSINTEGRERINGEN – BESTILLING AV INNSPILL

Kulturdepartementet har bedt om innspill fra institusjoner/virksomheter som har relevante eksempler å vise til når det gjelder:

1. En oversikt over tiltak institusjonen/virksomheten allerede har igangsatt som bidrar til økt mangfold og integrering.
2. Eventuelle planer for aktiviteter og tiltak som kan bidra til integrering og inkludering i tiden fremover.

Til pkt 1:

Omnvisninger for flyktninger

Preus museum arrangerte 2 x 2 gruppeomvisninger for akuttmottaket på Horten Næringspark Hotell og Dal Gård onsdag 20. januar og torsdag 21. januar for i alt 64 menn og 2 kvinner.

10. februar ble det benyttet ledig kapasitet på Kulturbussen (sponset av Sparebankstiftelsen) til å hente barnefamilier fra begge mottakene til omvisning, skyggeteater og lek med Kattas Figurteater. 20 voksne og barn deltok.

Omnvisningene og treff på museet for menneskene på akuttmottakene har vært en kjærkommen avveksling i flyktningenes hverdag som stort sett handlet om å vente på intervju med UDI. For museets ansatte som har vært involvert i dette har det gitt mulighet for møte mennesker med felles interesse for fotografi, samtidig som man har møtt menneskene bak samlebetegnelsen "flyktning".

Delprosjekt «På reise» innenfor utstillingsprosjektet #Jeg. Fra Selvportrett til Selfie, igangsatt januar 2016. Deler vil bli vist på utstillingen som vises 2. Oktober 2016 - 12. Mars 2017

Preus museum har helt siden 2014 arbeidet med et prosjekt som omhandler selvframstillinger og "selfies" i samarbeid med forsker Lin Prøitz og billedkunstner Kristoffer Eliassen. Ansvarlig for utstillingen ved museet er seniorkurator Hanne Holm-Johnsen.

Preus museum, som det nasjonale fotomuseet, har et ansvar for å formidle hva som foregår innenfor det fotografiske feltet og å gjøre det forståelig for publikum hvordan fotografi blir brukt. Som fotomuseum, var det umulig å ikke legge merke til at flere av flyktningene som vandret gjennom Europa og til slutt ankom Norge sommeren/høsten 2015 dokumentert seg selv og omgivelsene ved hjelp av sine mobiler. Samtidig var mobilen et redskap for å holde kontakt, få informasjon om ruter og eventuelle problemer eller hjelp underveis.

I forbindelse med utstillingsprosjektet #Jeg ønsket vi å samle inn fotografier - selvportretter og dokumentasjon - som flyktninger boende på mottak her i Horten kommune hadde tatt på sin vei fra det opprinnelige hjemstedet til Horten. Flere fotograferte mens de var på museet og fortalte at de fotograferte på reisen. Vi forklarte at vi ønsket å samle inn fotografier til museets samling, koble disse til steder på reisen og i siste instans presentere fotografiene på et kart i utstillingen, tilsvarende Aftenpostens oppslag 26. September 2015, "En helt vanlig flukt", som var dette prosjektets inspirasjon. Ut over den ene vegg i utstillingen #Jeg, ønsket vi å arrangere møteplasser under planleggings- og utstillingsperioden og i siste instans innlemme fotografiene i museets samling som en del av en samtidsdokumentasjon og en type fotografi som ikke bare handlet om et estetisk uttrykk, men som forteller om mennesker som benytter kamera for å dokumentere og mestre den ekstreme reisen.

Alle deltakerne ble nøye fortalt om sine rettigheter når det gjaldt opphavsrett og har signert en kontrakt som klart sier hvilke begrensninger og rettigheter vi som museum har i forhold til deres bilder.

Siden fotografiene er sterkt personlige og innsamlingen har vært fulgt opp med intervjuer, sier det seg selv at prosjektet har vært til gjensidig glede. Interessen for fotografi og muligheten til å bli kjent og snakke sammen har ført til vennskap ut over prosjektet og til private besøk på noen av mottakene.

Prosjektet som fremdeles løper har til nå fått inn 761 fotografier av 15 personer. Gjennom støtte fra Fritt Ord har vi kunnet invitere og betale for reise og opphold for 7 (6 menn og 1 kvinne) til åpningen av utstillingen 2. oktober. De er siden mars bosatt i så forskjellige mottak som Klepp, Etnedal, Førde, Ringebu og Nome.

Til pkt 2:

Preus museum skal først og fremst arbeide for å få delta i Aspirantordningen til Kulturrådet og er allerede på jakt etter en aspirant. Siden fotografi er en universell aktivitet og handler om så vidt forskjellige felt som kunst, reklame, dokumentasjon og vanlige folks minner, er det et felt som i stor grad gir rom for forskjellige samarbeidspartnere med forskjellig bakgrunn. Dessuten er Preus museum et kunst- og kunstmuseum som gir muligheter for bred innsikt i museumsarbeidet.

Preus museum har også diskutert muligheten for å lage et «klasesett» eller en vandreutstilling med et utvalg fotografier som vi har fått av flyktingene involvert i innsamlingsprosjektet «På reise». I dagens politiske landskap er det viktig at barn får forståelse for hva det vil si å være flyktning og menneskers situasjon som flyktning ikke bare gjennom pressens «tragedie bilder», men flyktingenes eget blikk på seg selv. Er det for eksempel slik at man må være «stakkarlig» for å få hjelp? Kan man være «stolt» og smilende i en for oss krisesituasjon? Hva gjør utseende med hvordan man tolker sine medmennesker? Alle interessante temaer som kan diskuteres på basis av de fotografiene som er innsamlet.

Formidlingsavdelingen på Preus museum har allerede lånt ut kameraer til flyktinger for at de kunne dokumentere sin egen situasjon. Dette vil vi gjøre videre. Bruk av kamera gir både en stor mulighet for innsikt og kunnskap om de nye omgivelsene og en mulighet for språkvøvelser, siden man i etterhånd og underveis kan snakke om bildene og hvorfor man har fotografert nettopp det motivet.

Vennlig hilsen

Ingrid Nilsson
Direktør

Hanne Holm-Johnsen
Seniorkurator